

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/97/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202532
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620202532.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého M. O., nar. XX. X. XXXX, bytom pri rodičoch, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky V. O., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom X.. Š. XXX/X, E. F., zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Dorociakovou, so sídlom kancelárie Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, a otca F. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X.. Š. XXX/X, E. F., o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu manželstva rodičov, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 7. 9. 2020 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M. O., nar. XX. X. XXXX, na čas do rozvodu manželstva spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd dočasne zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 250,- eur mesačne a upravil styk otca s maloletým na každý párny víkend v kalendárnom mesiaci v čase od piatku 16.00 hod. do nedele 16.00 hod. Svoj návrh odôvodnila tým, že v apríli 2020 podala návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva. Konanie je vedené pod sp. zn. 1P/88/2020. Spolu s maloletým a otcom žijú v spoločnej domácnosti. Medzi ňou a otcom často dochádza k hádkam i fyzickému násiliu, čoho svedkom je maloleté dieťa. Matka uviedla, že mnohokrát je nútená odchádzať zo spoločnej domácnosti k svojim rodičom do Prešova. Otec ju zastrašuje, že ak s maloletým odíde, zavolá policajnú hliadku. Aktuálne sama zabezpečuje starostlivosť o dieťa, je na predĺženej rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Jej priemerné mesačné výdavky, vrátane výdavkov na maloletého, sú v sume 1 204,- eur. Príjem otca s invalidným dôchodkom je okolo 2 173,- eur mesačne. Matka poukázala na to, že otec na výživu maloletého neprispieva.

2. Kolízny opatrovník doručil dňa 18. 9. 2020 správu o prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa. Rodičia spolu s maloletým bývajú na adrese X.. Š. XXX/X v E. F., v dvojizbovom nájomnom byte, ktorý je primerane zariadený a prispôbostený potrebám členov rodiny. Hygiena je na požadovanej úrovni. Otec je samostatne zárobkovo činnou osobou, uviedol, že jeho priemerný mesačný príjem je okolo 100,- eur a invalidný dôchodok 450,- eur. Matka poberá rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Jej príjem je okolo 600,- eur mesačne. Pracuje ako asistent pre otca (manžela) do 30. 9. 2020. Od 1. 10. 2020 má prisľúbenú prácu v hoteli Kožiar na polovičný úväzok. Maloletý má problém so sluchom a so srdcom, s čím sú spojené zvýšené výdavky na zakúpenie sluchovej pomôcky v sume 100,- eur. Obaja rodičia uviedli, že spolu komunikujú, ohľadom starostlivosti a výchovy o maloletého sa vedia dohodnúť. Ďalej uviedli, že po rozvode plánujú zostať v spoločnej domácnosti. Majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletého.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

7. Podľa § 27 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

8. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich

rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, vo veci úpravy styku a vo veci výživného. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (matku).

17. Súd uvádza, že v konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Podľa § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Súd mal osvedčené, že rodičia žijú spolu s maloletým v spoločnej domácnosti v E. F.. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18. 9. 2020 obaja rodičia uviedli, že ohľadne starostlivosti o maloletého sa vedia dohodnúť. Po rozvoze plánujú zostať bývať v spoločnej domácnosti. Z úradnej činnosti bolo zistené, že na tunajšom súde je pod sp. zn. 1P/88/2020 vedený návrh matky na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvoze. V tomto konaní bola dňa 25. 8. 2020 doručená žiadosť o vytyčenie termínu pojednávania spolu s rodičovskou dohodou, v zmysle ktorej sa rodičia dohodli na zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a prispievaní otca na výživu dieťaťa v sume 400,- eur mesačne. Styk otca s maloletým neurčujú. O schválení rodičovskej dohody nebolo zatiaľ rozhodnuté.

18. Vykonaním dokazovaním, potrebným pre rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súd dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky na jeho vydanie. Z charakteru inštitútu neodkladného opatrenia plynie, že predpokladom pre jeho nariadenie je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére obidvoch rodičov, ktorí sa vedia o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému dohodnúť. O tom svedčí súdu predložená rodičovská dohoda v konaní o rozvod manželstva. Na základe uvedeného súd vyhodnotil, že v danom prípade nie je nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov konania. Matka neosvedčila svoje tvrdenia uvádzané v návrhu, týkajúce sa obavy z odchodu spoločnej domácnosti pre zastrašovanie otca. Účelom neodkladného opatrenia je len rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu. Keďže v tomto prípade neboli splnené podmienky na vydanie neodkladného opatrenia, súd postupujúc v súlade s § 328 ods. 1 CSP zamietol návrh matky v celom rozsahu. Pri rozhodovaní prihliadal na záujem dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby, citové väzby i stabilitu výchovného prostredia.

19. O návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva rodičov bude súd rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom vykoná potrebné dokazovanie a po vyhodnotení dôkazov rozhodne v záujme maloletého.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).